

Списание за наука

„Ново знание“

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Академично издателство „Талант“

*Висше училище по агробизнес и развитие на
регионите - Пловдив*

New Knowledge

Journal of Science

ISSN 2367-4598 (Online)

ISSN 1314-5703 (Print)

Academic Publishing House „Talent“

*University of Agribusiness and Rural Development
Bulgaria*

<http://science.uard.bg>

TOUR GUIDE SPEECH ON "THE ATTITUDE TOWARDS ANIMALS IN ISLAM"

Angelina Titeryakova

Abstract: The article presents a tour guide speech on "The attitude towards animals in Islam".

Keywords: Islam, animals, tour guide.

ЕКСКУРЗОВОДСКА БЕСЕДА НА ТЕМА “ОТНОШЕНИЕТО КЪМ В ЖИВОТНИТЕ В ИСЛЯМ”

Ангелина Титерякова

*„Няма движещо се животно на земята, или птица която лети с двете си крила,
което да не е смирено – те са като теб“¹*

През вековете, в различните религиозни течения и вярвания е имало и различно отношение към животните. Някои от тях са били обожествявани, други са били преследвани, а трети са били използвани за работа. Животните, както и хората, са създадени от Аллах, те служат на Бог, както и хората, вярват му и му се молят по свой собствен начин, който ние не разбираме. Те също отиват на страшния съд, след края на земния си път и те също биват изпратени на различни места, в зависимост от това как са живели живота си. Има обаче и животни, които са изкарани на малко по-преден план – това са тези, които са помогнали на Пророка Мохамед - котката, гъгълба и паяка. Докато котката през средновековието била масово преследвана и убивана от християните, като въплъщение на

---

¹ Ardakmi, S. Eslemi – “Animals in Islam: a Brief Review”, SGMOK Bulletin 38, Tiere L’animal, 2004 p. 24.

Дявола и помощници на злото, при Ислям те били почитани, като *чисти* животни, който дори имали право да влизат в джамията по време на молитва. Добротата към животните засяга дори и тези, които в наши дни не се радват на много любов от страна на мюсюлманите, като кучетата и свинете.

Котката е едно от малкото животни, които са могат да влизат и да се разхождат спокойно в джамиите, дори и по време на молитва². Това не е случайно - грациозното животно успява да придобие тази чест чрез добротата и лоялността си. Известно ни е, че още в по-ранната арабска култура, народите са имали специално място за котките – като ловци на мишки и като компаньони на самотни хора. През VIIв., когато се заражда новата мюсюлманска религия, четериногите намира своето естествено място в нея. Мохамед, последния пророк на Бог, е бил голям любител на котките. По време на кампанията му в Ухуд, той вижда една кърмеща котка по пътя и сменя посоката на войниците, за да не я обезпокои. След края на битката, се връща и осиновява животното, давайки му името Муеза³. Дватамата били почти неразделни, дори се разказва, че веднъж когато дошло време за молитва, Муеза била заспала върху дрехите за молене на Мохамед, но вместо да я събуди и да я притгесни, той отрязва ръкава си, за да не буди животното и отива на молитва. Когато се връща, котката му се кланя, а Пророка от своя страна я погалва три пъти по главата, надолу по гърба. Счита се, че от тогава се появяват трите линии, които голяма част от котките имат по главите си, както и че от тогава те винаги падат на лапите си, никога по гръб⁴. Според някои извори, именно тогава домашното животно се сдобива с т.н. си девет живота.

Записано е, че е било често явление, Муеза да стои в скута на Мохамед, докато той разпространявал Божийте слова от дома си⁵.

Това не е единствената котка, която помага в житейския път на Пророка. Един от неговите спътници бива наричан *Абу Хурайра*, което в буквален превод означава „баща на котките“, защото винаги се придвижвал с едно мъжко коте. Прякорът му става толкова известен, че днес нямаме останали никакви писмени източници, които могат да ни разкрият истинското му име. Неговият малък спътник успява да спаси живота на Мохамед – докато вървели из пустините, една змия влезнала в ръкава на Пророка и отказала да излезе. Повикали котката на Абу Хурайра да поговори със змията, но когато влечугото си показало главата, котката скочила, сграбчила змията и я изтръгнала от ръкава на учителя на стопанина си⁶.

Макар всички живи същества да са създадени да служат на Аллах, не всички са описани като *чисти* животни, както са описани котките. Един епизод ни разказва за случай, в който една от жените на Пророка, Айше, засвидетелства следното - една жена ѝ носи храна, но през това време Айше се моли, и с жест показва да оставят храната ѝ настрана. По време на молитвата минава една котка и изядва част от храната в чинията, а след молитвата, за учудване на гостенката, Айше започва да яде от същата чиния. Обеснява ѝ, че според Аллах, това са *чисти животни, които живеят като нас, сред нас и ни пазят*, като добавя, че е виждала неведнъж как Мохамед използва вода, от която е пила котка, за ритуално измиване преди молитва⁷.

Друго често срещано вярване сред мюсюлманите е, че в котките през нощта се вселяват добри духове наречени *qariina*. За това никакъв случай не трябва да наняваш

² Alderton, David - *Cats & Us: The World of Famous Cats*; Lulu Press Inc.; 2013 p. 72.

³ Ekenci, Ekrem Burga – “Love of cats a sign of faith in Islam” 2017-2018.

⁴ Stall, Sam – “100 Cats Who Changed Civilization: History's Most Influential Felines”; Quirk Books; 2007 p. 40.

⁵ Nizamoglu, Cem – “Cats in Islamic Culture”; Muslim Heritage

⁶ Islam.ru – “The Love and Importance of Cats in Islam”; 2013.

⁷ Geyer, Georgie Ann – “When Cats Reigned Like Kings: On the Trail of the Sacred Cats”; Andrews McMeel Publishing; 2004 p. 27-30.

животното, особено през нощта, защото никога човек не може да е сигурен, дали в котката няма вселен дух. Ако има такъв и животното бива наранено – то тогава духът ще започне да преследва човека, причинил страдание на животното и да му носи лош късмет⁸.

Описан е един такъв случай с една жена, която държала една котка вързана, без да ѝ дава храна или вода, или да я пусне, за да може тя да си набави сама. За нея Мохамед казва, че когато дойде времето на Страшния съд, тя ще гори в Ада, заради отношението ѝ към животното⁹. Ученията на Аллах ни казват, че е забранено да ядем и да продаваме малките създания¹⁰. Друг епизод ни разказва, че котките винаги пият със затворени очи, за да може когато Аллах ги попита дали са получили мляко, те да могат да отвърнат с честно сърце, че не са виждали никакви мляко и така да получат втора купичка с мляко¹¹.

През средновековието се натъкваме на още един образец за добротата на котката. Действието се развива през ХІв., а главно действащо лице са една котка и граматика Ибн Бабшат. Докато се харнил с приятелите си, мъжът забелязал една котка да обикаля около тях. Решил да спази описаната доброта към животните и хвърлили няколко малки хапки към животното. Котката от своя страна, грабвала хапките една по една и изчезвала, след което се връщала за още. Зачуден къде ли отива, Ибн Бабшат решил да проследи котката и бил безмълвен щом видял на къде отивал малкия му приятел – носил хапките храна при друга котка, която била сляпа и лежала върху един от покривите. Силно впечатлен от видяното, Ибн Бабшат раздава всичките си материални вещи и блага и се оставя в ръцете на Бог, като е сигурен че той ще се грижи за него, както се е погрижил за сляпото коте, той без нищо материално чак до смъртта си през 1067 г.¹².

Анна-Мария Шимър ни разказва за друг интересен обичай: „ Когато британският ориенталист И.У. Лейн живеел в Кайро през 30те години на ХІХв., бил изключително учуден от факта, че всеки следобед в двора на Съда се събират множество котки, а хората им носили кошници с храна. Казали му, че по този начин главният съдия (gadi) изпълнява заповедите и желанията на Султан Ал-Захир Байдарс от ХІІІв. Монахът много обикал котките и създал за тях „градин за котки“, където животните могат да намерят всичко което им трябва и което им харесва.“¹³

Освен със своята приятна компания, според част от последователите на Ислям, котките имат и лечебни сили. Това си проличава най-вече при Дервишите, чиито лечебна музика, както и тази за ритуалните моления е между 25-50Hz, което е същата честота, на която мъркат котките¹⁴.

Не трябва да забравяме и едно друго добро, което правят четириногите ни приятели – ловели за мишките. Дребните бозайници са били истинска напасть – от нападението над дървените къщи и запазите от храна, до унищожаването на едно от най-ценните неща в мюсюлманството – хартията, или свещените писания.

Освен котките, има още два животинки вида, които се допускат в джамии, това са паяците и гъгълбите. Както котката е помогнала на Мохамед, така и тези две същества са оказали подкрепа на Пророка, когато е имал най-много нужда от това. Действието се развива, малко след като Мохамед започва гласно да разпространява новата вяра и започва да бъде преследван от по-голямата част от арабските племена. Така Пророка напуска Мека през 622г. и заедно със спътника си Абу Бакр се запътва към гр. Ятриб. Когато приближават до града, на около час път, Абу Бакр се притеснява, че кореишитите почти са ги настигнали

⁸ Nizamoglu, Cem; Cit. Op.

⁹ Sajad, Ali Muhammad – “The Sunnah and Blessings in Healing effects of Cats - Abu Hurayrah -The father of kittens”; The Wayfarer

¹⁰ Islam.ru – “The Love and Importance of Cats in Islam”; 2013.

¹¹ Geyer, Georgie Ann; Cit. Op. p. 27-30.

¹² Nizamoglu, Cem; Cit. Op.

¹³ Geyer, Georgie Ann; Cit. Op. p. 27.

¹⁴ Nizamoglu, Cem; Cit. Op.

и ще ги убият, Мохамед успокоява приятеля си, като му напомня, че те не са само двамата – заедно с тях е и Аллах. Скриват се в една пещера, чувайки стъпките на кореишитите, в момента в които те се придвижват навътре в пещерата, един паяк почти мигновено изплита голяма, дебела паяжина на входа ѝ, а един гълъб мести гнездото там. Когато арабите стигат до пещерата, единият от тях казва, че няма къде другаде да са се скрили, освен в пещерата, но другият го спира с думите

„Ти си луд! Тук не е възможно да са влезли. Не виждаш ли, че паяк е изплел паяжина. Даже един гълъб мѐти тук и ако беше минал някой, той щеше да избяга.“

С тези свои думи, двамата араби изчезнали из пустините, Мохамед и Абу Бакр били спасени, а двете животни, които са помогнали се считат за свещени¹⁵.

Срещаме няколко епизода, които ни помагат да разберем по-добре отношението към различните животни. Един от тях гласи:

„Ние бяхме с Пророка на Аллах на път, когато той за малко ни остави. В неговото отсъствие ние видяхме една червена птица, заедно с две малки. Хванахме ги и майката дойде, бийки с крила по земята. В същото време се върна Пророка и каза ‚Кой е подложил тази птица на стрес, като ѝ е взел малките? Върнете ѝ ги.‘“ [Назаи]¹⁶

Подобен епизод прочитаем и с мравки, които били изгаряни за удоволствие и за побързото минаване на времето, на което Пророка се противопоставя, като казва че не ние може да играем с огъня и не ние решаваме съдбата на дребните същества.

Следващата история ни разказва за това, как трябва да се грижим за животни, осигурявайки им храна и почивка:

„Апостълът на Аллахме настани зад него един един ден и ми каза тайно нещо, молейки ме да не казвам на никого...Влезна в градините на един човек от Ансар (Помощниците).

Изведнѐж, щом една от Камилите видя Пророка, започна тихо да плаче и очите ѝ се насълзиха. Пророкът отиде до нея и я погали по челото, за да замълчи. Тогава каза ‚Кой е господар на тази Камила? Чия е тази Камила?‘ Едномладо момче от Ансар отговори ‚Моя е, Апостоле на Аллах‘. Той (Мохамед) каза ‚Не те ли е страх от Аллах, заради този звяр, който ти е оставил в притежания. Оплака ми се, че го държиш гладен и го претоварваш, което го преизморява.‘“ [Абу Давид]¹⁷

Според традициите на Ислям, животни не трябва да се убива за удоволствие или да се използва за жива мишена. Позволено е животното да се убие, с цел оцеляване, като то трябва да бъде умъртвено максимално безболезнено за самото животно¹⁸.

Интересно е, че отношението към едно от животните се променя с времето – това към кучето. В началаото на религията, то се гледа с добри очи, като към другите животни, дори може би повече, поради факта че кучетата са помагали с боклуците в града¹⁹.

Едни от епизодите за прошка от Аллах е свързан именно с помощта оказана към едно жадуващо куче, от една грешница:

„Аллах опрощава греховете на една проститутка, защото когато минава в близост до един кладенец с вода, вижда че едно куче до него скоро ще умре от жажда. Виждайки прималялото животно, тя махнала своята обувка и я завързала с покривалото за галвата си, така успява да спусне обувката до кладенеца и да я напълни с вода. Дава водата на кучето. Така, заради това ѝ действие, Аллах ѝ прощава.“ [Бухари]²⁰

¹⁵ Роман, Йожег – „Митове“; ИК ‚Виделина‘, 1963 стр.498-499

¹⁶ Mosleh, Tabassum – “The Prophet’s Care For Animals”; Understand Quran

¹⁷ Mosleh, Tabassum; Cit. Op.

¹⁸ Mosleh, Tabassum; Cit. Op.

¹⁹ Mikhail, Aisha – “The moment in history when Muslims began to see dogs as dirty, impure, and evil”; 2017

²⁰ Mosleh, Tabassum; Cit. Op.

Кучетата са били добри приятели на мюсюлманите – повечето от тях във вековете на ранния Ислям са се занимавали с овчарство и търговия. Кучетата са изпълнявали ролята на пазачи на стадата, както и на охранители за различните стоки. Освен това, както вече поменах, те са изпълнявали още една много важна роля – отгървавали са се от боклука. Той бил оставян на улицата, а четериногите са минавали и са го изяждали. Положението обаче се променя преди няколко столетия – когато започват масово да се разпространяват различни болести, от малария до чума. Хората започват да обвързват заразите с нечистотията, мърливостта и скупването на живот. Именно тогава се променя и гледната точка на мюсюлманина към кучето – то се движи из мръсотията, яде боклуци и обикновено се намира в оживени райони. То започва да се вижда, като ходеща опасност, като разпространител на заразите и започва да бива гонено от големите градове²¹. В момента да те наречат *куче* е една от най-големите обиди в Ислямската култура, но въпреки това, нараняването на животното е строго забранено и наказуемо пред Аллах.

Интересен факт е, че ако молитвените ти одежди биват опикани от котка – няма проблем да се явиш на молитва с тях, защото това е *чисто* животно, но за сметка на това ако случайно по дрехите ти попадне слюнка от куче, то трябва да измиеш дрехата през гореща вода поне седем пъти, преди да можеш отново да се молиш в нея. Това се дължи на факта, че кучетата се възприемат като крайно нечисти и носещи зараза животни²².

Другото животно, което не е гледано с добри очи от Ислямската религия е прасето. Причините за това донякъде се препокриват с тези за кучето – свинята е най-нечистоплътното животно. То яде всичко - от боклуци, през мърша, буболечки, кора на дървета, чак до други прасета, като по този начин разнася различни зарази. Въргалят се в калта и всякакви отпадни материали, както и похабяват най-ценното за арабските народи – водата. Свинята не пие вода, като останалите животни, навеждайки се над водата и отпивайки от нея. Вместо това те се вхърлят директно във водата и започват да се въртят, като по този начин изплискват голяма част от ценната за пустинните условия течност. Друг неприятен навик, който са имали прасетата е да намират и разрушават меховете с вода, скрити из пустинята от арабите. Всичко това, в комбинация с високото съдържание на мазнини в свинското, факта че се разваля бързо, както и това, че няма как едно прасе да се изяде за едно ядене, довеждат до забраната му за консумиране. Това бива споменавано на няколко пъти в Корана²³, като е описано като *нечисто*:

„Той ви забранява само мъртви животни, кръв, свинско и това което е било предназначено за друго, освен за Аллах“ [Ал Бакр 2:173]²⁴

Освен свинското, другата забранен храна е мършата, както и животни които са били убивани в името на друг Бог/ други Богове.

Мюсюлманите имат толкова силно отвръщение към свинското, че в историята са ни познати няколко случая, в които това е било използвано срещу тях. Най-известният сред тях е, когато през IXв. двама венециански търговци успяват да откраднат от Александрия, Египет, мощите на Св. Марк и да ги пренесат успешно във Венеция. Двамата слагат мощите на светеца в сандък, а отгоре нахвърлят парчето сурово свинско. Когато египтяните отварят, за да проверят съдържанието на сандъка, виждат месото и се отказват да гледат навътре в сандъка. Така безпроблемно и с малко хитрост мощите на Св. Марк достигат Венеция, а той се превръща в патрон на Венецианската Република²⁵.

Дори да не се гледа с добри очи на всички животни, то нараняването на което и да е живо същество, от мравката до слона, е наказуемо в очите на Аллах, защото Бог е създал

²¹ Mosleh, Tabassum; Cit. Op.

²² Ekenci, Ekrem Burga; Cit. Op.

²³ В сура: 2:173, 5:3, 6:145 and 16:115.

²⁴ Islam.ru – “Why is the Eating of Pork Forbidden in Islam?”; 2013.

²⁵ San Marco Basilica - “St. Mark the Evangelist – theft”

всяко живо същество с цел и според разбиранята на Ислям, всички на земята служат на Аллах.

Използвана литература:

1. Роман, Йожег – „Митове“; ИК „Виделина“, 1963.
2. Alderton, David - Cats & Us: The World of Famous Cats”; Lulu Press Inc.; 2013.
3. Ardakmi, S. Eslemi – “Animals in Islam: a Brief Review”, SGMOK Bulletin 38, Tiere L’animal, 2004.
4. Geyer, Georgie Ann – “When Cats Reigned Like Kings: On the Trail of the Sacred Cats”; Andrews McMeel Publishing; 2004.
5. Stall, Sam – “100 Cats Who Changed Civilization: History's Most Influential Felines”; Quirk Books; 2007.
6. Ekenci, Ekrem Burga – “Love of cats a sign of faith in Islam” 2017-2018 < <https://www.dailysabah.com/feature/2017/12/11/love-of-cats-a-sign-of-faith-in-islam> >
7. Mikhail, Aisha – “The moment in history when Muslims began to see dogs as dirty, impure, and evil”; 2017 < <https://qz.com/india/1038116/the-moment-in-history-when-muslims-began-to-see-dogs-as-dirty-impure-and-evil/> >
8. Mosleh, Tabassum – “The Prophet’s Care For Animals”; Understand Quran < <https://understandquran.com/22175-cc/> >
9. Nizamoglu, Cem – “Cats in Islamic Culture”; Muslim Heritage < <http://muslimheritage.com/article/cats-islamic-culture> >
10. Sajad, Ali Muhammad – “The Sunnah and Blessings in Healing effects of Cats - Abu Hurayrah -The father of kittens”; The Wayfarer < http://www.the-wayfarer.com/index.php?option=com_content&view=article&id=222%3Athe-sunnah-and-blessings-in-healing-effects-of-cats&catid=8%3Aarticles&Itemid=8&limitstart=2 >
11. Stacey, Aisha – “Why Pork Is Forbidden in Islam (Part 1 of 2): Obeying the Laws of God”; 2009-2011 < <https://www.islamreligion.com/articles/2513/viewall/why-pork-is-forbidden-in-islam/> >
12. San Marco Basilica - “St. Mark the Evangelist – theft” < <http://www.basilicasanmarco.it/storia-e-societa/san-marco-evangelista/il-trafugamento/?lang=en> >
13. Islam.ru – “The Love and Importance of Cats in Islam”; 2013 < <http://islam.ru/en/content/story/love-and-importance-cats-islam> >
14. Islam.ru – “Why is the Eating of Pork Forbidden in Islam?”; 2013 < <http://islam.ru/en/content/story/why-eating-pork-pig-meat-forbidden-islam> >